

การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี

A Study of the Problems in the 3rd Round Operation of External Quality Assurance in
Vocational Colleges in Ubon Ratchathani Province

พิศมัย นิตติศักดิ์*¹ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น**²

¹วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

E-mail: Tongl_aomam@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและเจ้าหน้าที่ธุรการวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 42 คน ครูจำนวน 511 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 191 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ เป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ข้าราชการครู และเจ้าหน้าที่ธุรการต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ t-test และ ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านการบริหารจัดการศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายนอกรอบสาม อาชีวศึกษา ปัญหาด้านการประกันคุณภาพ

Abstract

The objectives of this study were to investigate and to compare the problems in the 3rd Round Operation of External Quality Assurance in vocational colleges in Ubon Ratchathani province as classified by the respondents' work position, work experience, and the service length in the college establishment. The sample included 42 administrators, 511 instructors, and 191 supporting staff in the vocational colleges. A check-list survey questionnaire giving the overall reliability of .96 was employed in data collection. Means, standard deviation, t-test, and ANOVA were used in data analysis.

The research findings were as follows:

1. The problems in the 3rd Round Operation of External Quality Assurance in vocational

colleges in Ubon Ratchathani province was found to overall exist at a moderate level. For the individual aspects of problems it was found that the result of education in each level and educational type, internal quality assurance, student-centered learning approach and educational management were also found at a moderate level.

2. The opinions of the respondents toward the problems, as classified by the respondents' work position, work experience, and service length in the college were not found to be different at a significant level.

Keywords: 3rd Round Operation of External Quality, Assurance Vocational Education Quality, Assurance Problems

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่น และพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ดังนั้นหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และตรวจสอบผลการดำเนินการตามภาระรับผิดชอบ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กรมวิชาการ 2544: 2)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกครั้งแรก (พ.ศ. 2544–2548) เป็นการประเมินคุณภาพภายนอกโดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาเพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และรอบสอง (พ.ศ. 2549–2553) เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาของการจัดตั้ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยให้น้ำผลการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น เพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554–2558) เป็นการ

ประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างแต่ละสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการประกันคุณภาพตนเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ให้นโยบายในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของแต่ละสถานศึกษาโดยมีการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. ดำเนินการตามแผน
4. จัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา
5. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
6. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน
7. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่องจากแนวดำเนินการดังกล่าวจึงส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินคุณภาพรอบสอง ที่ผ่านมา แต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่งที่ยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งประกอบไปด้วย วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี วิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ วิทยาลัยเทคนิคตระการพืชผล วิทยาลัยการอาชีพเขมราฐ และวิทยาลัยเทคนิคพิบูลมังสาหาร เป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามาปฏิบัติ ได้จัดทำแผนดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาและมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพมีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อนต่อจากนั้นจึงรับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะดำเนินการโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2554: 1) แต่เนื่องจากบริบทของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีความแตกต่างกัน จึงส่งผลให้สถานศึกษาแต่ละแห่งของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ประสบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามจากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกสองที่ผ่านมามีวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ประสบปัญหาแตกต่างกัน เนื่องจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันเพื่อให้ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาแต่ละแห่งประสบปัญหาการประกันคุณภาพภายนอกสอง ที่ผ่านมามีแตกต่างกัน โดยแบ่งกลุ่มสภาพปัญหาได้เป็นสามกลุ่มใหญ่ดังนี้

กลุ่มวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรปวช. ปวส. ในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และศิลปกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยวิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี วิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ วิทยาลัย

การอาชีพตระการพืชผล และวิทยาลัยการอาชีพเขมราฐ ซึ่งประสบปัญหาในเรื่องบุคลากรของสถานศึกษาบางส่วนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในอย่างแท้จริง ทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมทั้งองค์กร ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำผลงาน นวัตกรรม โครงการและสิ่งประดิษฐ์ สัดส่วนของ ครูผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิวิชาชีพต่อนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

กลุ่มวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งสถานศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ได้แก่วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี ประสบปัญหาขาดการ บูรณาการข้อมูลแต่ละมาตรฐานแต่ละสาขาให้มีความเชื่อมโยงประสานและไม่เป็นระบบ ขาดการติดตามและสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างหรือสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา

กลุ่มวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรปวช. ปวส. ในสาขาวิชาเกษตรกรรม ซึ่งสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ได้แก่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี ประสบปัญหาในด้านไม่มีศูนย์ประสานงานการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานส่งผลให้การจัดเก็บเอกสารด้านการประกันคุณภาพไม่เป็นระบบ ขาดการนำผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา รวมไปถึงปัญหาจำนวนผู้สำเร็จการศึกษากับจำนวนนักศึกษาแรกเข้าไม่สอดคล้องกัน

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีความตั้งใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด ในการวางแผนหาแนวทางสนับสนุนให้วิทยาลัยในสังกัดสามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกสามให้มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกัน สามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกสามในสถานศึกษาสังกัด

อาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา การดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสามในสถาน ศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลาในการก่อตั้ง วิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ธุรการของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีทั้ง 9 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 42 คน ครูจำนวน 624 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 215 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 881 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน จำแนก เป็นผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ธุรการ

ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย จำแนกเป็น ก่อตั้งต่ำกว่า 20 ปี ก่อตั้งตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอก กรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด อุบลราชธานี จำแนกเป็น

ด้านผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการ ประกันคุณภาพภายใน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในส่วน แบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 119-121) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ โดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระยะเวลาใน การก่อตั้งวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัญหาการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายนอกกรอบสามในสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ใน 4 ด้านคือ 1) ด้าน ผล

การจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2) ด้านการบริหารจัดการศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) ด้านการประกัน คุณภาพภายใน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงาน มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงาน มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงาน ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงาน น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงาน น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดัง ต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความ สมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบ มาใส่รหัสและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. แยกแบบสอบถามตามตัวแปรต้น คือ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย เพื่อ ดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ

4. นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง

5. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งราย ข้อรายด้านและโดยรวม

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่ากำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 102-103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพปัญหา การดำเนินงานมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพปัญหา การดำเนินงานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพปัญหา การดำเนินงานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงานน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีสภาพปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

6. วิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบ 3 มาตรฐานวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย โดยการทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F วิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

1.1 สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม ระดับสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา รองลงมา ด้านการประกันคุณภาพภายใน และด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา

1.2 สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักปรับปรุงแก้ไขบุคลิกภาพของตนเองให้ดีขึ้น รองลงมา คือ ผู้เรียนสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ ทดลอง ศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับวิชาชีพ และผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือจากหน่วยงานภายนอก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย แนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และการดำเนินชีวิตของตนเองได้

1.3 สภาพปัญหาการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการบริหารจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีโรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการ พื้นที่ปฏิบัติการที่เหมาะสมแก่สภาพการเรียนรู้ รองลงมา คือ สถานศึกษามีแผนภูมิและโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน และผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดการคณะวิชา แผนกวิชาเป็นระบบและสอดคล้องเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษา

1.4 สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานต่อชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดหลักการแนวปฏิบัติและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในชัดเจน และสถานศึกษามีการแจ้งผลการประเมินคุณภาพ ให้บุคลากรทุกระดับทราบจุดอ่อน จุดแข็ง อย่างชัดเจน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษา มีความพร้อม ครบถ้วน ครอบคลุมในส่วนของเอกสาร หลักฐานข้อมูลเพื่อการประเมิน

1.5 สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ผู้เรียนมีระบบการทำงาน ตามลำดับขั้นตอน มีประสิทธิภาพ รู้จักใช้เครื่องมือในการฝึกงานภาคปฏิบัติได้ถูกต้อง และสถานศึกษาประเมินการพัฒนาการของผู้เรียนตามสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษา จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และสร้างสรรค์ นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ตามสาขาวิชาชีพ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย พบว่า

2.1 บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิด

เห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด อุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยที่มี ระยะเวลาในการก่อตั้งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสาม ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสามารถนำผลมา อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด อุบลราชธานี โดยภาพรวม ระดับสภาพปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการประกันคุณภาพการ ศึกษาภายนอกยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน สมควรอย่างยิ่ง ต้องพัฒนาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความชัดเจน และทุกคนทุกฝ่ายเข้าถึง และได้สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นายพนต์ ขำขจร (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ เปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ที่ได้รับและยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพ การศึกษาจาก ภายนอก ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมและเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการจัดการศึกษา ในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษานั้นแสดงให้เห็นว่าด้านการจัดการ ศึกษาต้องมีความสำคัญ และมีความเหมาะสมในทุกระดับ ผลการศึกษามีความเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการ ซึ่งได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวิทย์ วิภาดาพิสุทธ์ (2548) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถาน ศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นแสดงให้เห็นว่าการ ประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสำคัญต่อการจัดการเรียน การสอนของทางวิทยาลัย ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการจัดการ เรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา นั้นแสดงว่า การบริหารการ ศึกษามีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา เพื่อให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

2. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด อุบลราชธานี ด้านผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการประเมิน คุณภาพการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาจะเป็นการจัดรูปแบบ ของการประเมินได้อย่างถูกต้อง ซึ่งได้สอดคล้องกับงาน วิจัยของ พยงค์ ขำขจร (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ เปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน มัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ที่ได้รับและยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพ การศึกษาจาก ภายนอก ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมและเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักปรับปรุง แก้ไขบุคลิกภาพของตนเองให้ดีขึ้น การปรับปรุงบุคลิกภาพ ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเพราะ แต่ละคนมี บุคลิกภาพที่แตกต่างกัน รองลงมา คือ ผู้เรียนสร้างสรรค์สิ่ง ประดิษฐ์ ทดลอง ศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวิทย์ วิภาดา พิสุทธ์ (2548) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพอาชีวศึกษาในสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 ของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง

3. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด อุบลราชธานี ด้านการบริหารจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ ในระดับปานกลางซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติ เมืองโคตร (2547) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีโรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการ พื้นที่ปฏิบัติการที่เหมาะสมแก่สภาพการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่อง จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องมีโรงฝึกงาน และห้องปฏิบัติการ ที่แยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษา มีการจัดการคณะวิชา แผนกวิชาเป็นระบบและสอดคล้องเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะ บางสาขาวิชา ยังไม่มีความชัดเจนในเนื้อหา และตัวผู้สอนที่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนและทักษะที่เป็นแนวทางให้เด็กได้ปฏิบัติตาม เนื้อหาสาระ ไม่ครอบคลุมไม่ทันสมัยกับเทคโนโลยีปัจจุบัน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวิทย์ วิชาดาพิสุทธิ์ (2548) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

4. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนการจัดการศึกษาในแต่ละระดับแต่ละสาขาให้ได้ตามมาตรฐานตามที่สถาบันกำหนด ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร แสงเพชร (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้ง 6 ขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานต่อชุมชน และผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษามีความพร้อม ครบถ้วน ครอบคลุมในส่วนของเอกสารหลักฐานข้อมูลเพื่อการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ โชติกานต์กุล (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหา ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษายังไม่มีเอกสารเกี่ยวกับรายละเอียดของการประเมิน จึงทำให้การเตรียมเอกสารและคู่มือมีความล่าช้า ไม่มีความถูกต้องชัดเจน ดังนั้นควร

ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตรงที่มีความบกพร่องต่อไปซึ่งในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า สภาพและปัญหาในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 9 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานประกอบการและบุคลากรในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5. สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในปัจจุบัน ยังคงใช้วิธีการสอนแบบองค์รวมเป็นส่วนใหญ่ โดยที่ครูผู้สอน เป็นผู้ถ่ายทอดแล้วให้นักเรียนนักศึกษาไปปฏิบัติโดยที่ครูคอยให้คำแนะนำ ดังนั้นควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีอิสระ ซึ่งได้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ มงคล คำทะเนตร (2546) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพตามมาตรฐานอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในเขตการศึกษา 9 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนรู้จัก แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมและแผนการปฏิบัติที่ ส่งผลให้ผลการเรียนของผู้เรียนสำเร็จตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่วางไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย ใจเที่ยง (2545) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดระบบกระบวนการเรียนรู้ มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้เรียนมีระบบการทำงาน ตามลำดับขั้นตอน มีประสิทธิภาพ รู้จักใช้เครื่องมือในการฝึกงานภาคปฏิบัติได้ถูกต้อง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ พลละจิตต์ (2545) ได้วิจัยสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากและปัญหาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี

2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร แสงเพชร (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และช่วงชั้นที่ 3-4 ไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยที่มีระยะเวลาในการก่อตั้งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติ เมืองโคตร (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาของมหาวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. สถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและ

กองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาที่ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียนและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ มาตรฐานด้านปัจจัย ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 4. สถานศึกษา การอาชีวศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร มีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 มี จำนวน 3 ด้าน มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ มาตรฐานด้านวิชาชีพ ส่วนด้านมาตรฐานตามนโยบายกรมอาชีวศึกษาไม่แตกต่าง งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสกลนคร 2 มาตรฐานคือ มาตรฐานตามนโยบายกรมอาชีวศึกษาและมาตรฐานด้านผู้เรียน โดยเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี การจัดกิจกรรม 5 ส. ทางด้านผู้เรียนเน้นพัฒนาให้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ รู้คุณค่าทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความรู้และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทของการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก รอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี สถานศึกษาหรือวิทยาลัยควรช่วยเหลือสถานศึกษาในการจัดระบบข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การกระจายอำนาจเรื่องต่างๆ ให้ทางสถาบันปฏิบัติมีความคล่องตัว

2. ด้านการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาควรมีการระดมความคิดเห็นจากชุมชน นักเรียน บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และประชุมหารือกับสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพราะมาตรฐานของนักเรียน ควรจะให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษาในเขตเดียวกัน

3. ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาควรมีการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาเพราะสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอีกต่อไป โดยนำผลการประเมินมาเป็นตัวกำหนด แบบแผนในการประเมินคุณภาพด้านการศึกษา ทั้งระบบการเรียนการสอน การพัฒนาระบบสื่อการเรียนการสอน การเสริมสร้างตัวผู้เรียนและครูผู้สอน รวมทั้งการพัฒนาระบบการบริหารงานให้เป็นแนวเดียวกัน

4. ด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษา ควรมีระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก และควรดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ได้อย่างแท้จริง

5. ควรมีการศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หลักจากการประเมินรอบสองแล้ว เพื่อเปรียบเทียบว่า การประเมินภายนอกจากสำนัก รับรองมาตรฐานการศึกษา มีส่วนกระตุ้นให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนาไปสู่การมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง

6. ควรมีการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพโดยทำการวิจัยในกลุ่มประชากรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมี 4 จังหวัด ได้แก่ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ และอำนาจเจริญ

7. ควรมีการศึกษาเฉพาะมาตรฐาน ด้านผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษานำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนา ด้านผู้เรียนโดยเฉพาะ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น ที่ได้ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- จิตติ เมืองโคตร. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2547.
- ถิรวิทย์ วิภาดาพิสุทธิ์. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2548.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุริยวิทยา ศาสตร์, 2545.
- ประสาร แสงเพชร. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.
- พยนต์ ข้าจร. การเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีที่ได้รับและยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2547.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554.
- มงคล คำทะเนตร. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพตามมาตรฐานอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2546.
- วิชาการ, กรม. แนวคิดการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ครุสภา, 2544.
- วีระศักดิ์ โชติกานต์กุล. สภาพและปัญหาในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2546.

สมเกียรติ พละจิตต์. สภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร, 2545.

สมชาย ใจเที่ยง. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2545.